

цк МБ

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Антон ПАВЛЕЙМОНОВ

2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародне оподаткування

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **за вибором**
факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

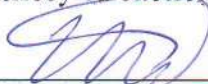
“ 28 ” серпня 2020 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Легостаєва О.О., к.е.н., доцент

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

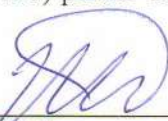
Протокол від “27”серпня 2020 року № 1

В.о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

_____ Ірина ДЕРІД
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи)
«Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

_____ Ірина ДЕРІД
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2020 року №1

Голова науково-методичної комісії факультету Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

_____ Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Міжнародне оподаткування” складена відповідно до освітньо-професійної програми

«Міжнародний бізнес»

підготовки бакалавра

зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета дисципліни – формування теоретичних знань та практичних навиків з міжнародної банківської діяльності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

- здатність до безперервного та актуального навчання;
- уміння застосовувати знання на практиці;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність адаптуватися та діяти в нових ситуаціях;
- міжособистісні навички та вміння взаємодіяти;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- навички використання інформаційно-комунікаційних технологій;
- знання та розуміння предметної області, професії;
- уміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різноманітних джерел;
- уміння та навички спілкування другою іноземною мовою;
- уміння працювати в міжнародному контексті;

- формування наступних фахових компетентностей:

- розуміння закономірностей, особливостей і тенденцій світової економіки;
- здатність розуміти макроекономічні процеси та прогнозувати їх;
- уміння визначати перспективи розвитку економічних відносин між державами;
- здатність застосування сучасних процедур розроблення планів та прийняття управлінських рішень у процесі діяльності міжнародної компанії в певній країні;
- володіння знаннями щодо спеціальних розділів з міжнародного бізнесу на вибір студента.

1.3. Кількість кредитів - 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
8-й	-й
Лекції	
24 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	год.

Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
54 год.	год.
Індивідуальні завдання	
Контрольна робота 5 годин із самостійної роботи, реферат 5 годин із самостійної роботи	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

- здатність визначати теоретичні та організаційні основи міжнародного оподаткування;
- здатність аналізувати діюче податкове законодавство країн світу;
- здатність визначати основи подвійного оподаткування;
- здатність визначати діючі міжнародні умови щодо міжнародних актів про запобігання подвійного оподаткування;
- здатність визначати теоретичні основи з питань офшорних центрів і вільних економічних зон;
- здатність визначати особливості сплати мита в Європейському Союзі та в Україні;
- здатність визначати порядок сплати соціальних податків у різних країнах світу.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Теорія і практика оподаткування

Еволюція податків. Концепції розвитку теорії податків. Загальні теорії податків. Функції податків. Сутність податків. Податки в системі доходів державного бюджету. Податки та інші форми платежів до бюджету: плата, збір, внесок, відрахування. Визначення податків, їх ознаки.

Елементи податку. Класифікація податків. Поділ податків за економічним змістом на прямі і непрямі. Види податків за їх економічною ознакою об'єкта оподаткування: податки на доходи, капітал і споживання. Види податків за ознакою органів державної влади, що їх встановлюють: загальнодержавні і місцеві податки. Види податків залежно від способу їх стягнення: розкладні й окладові. Принципи оподаткування.

Особливості податкової системи України. Сутність податку на додану вартість, передумови впровадження та розвиток. Економічна сутність акцизного податку. Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Особливості акцизного оподаткування в Україні. Мито як джерело доходів бюджету. Економічна сутність оподаткування фізичних осіб. Прибуткове оподаткування в системі податків з підприємств і організацій.

Тема 2. Особливості податкових систем різних країн світу

Специфіка міжнародного оподаткування та його характерні риси. Особливості формування національної податкової політики в системі світогосподарських зв'язків. Порівняльна характеристика податкових систем провідних країн світу (США, Великобританії). Характеристика особливостей податкових систем соціальних ринкових господарств (Німеччини, Франції, Швейцарії). Порівняння юрисдикцій з низьким рівнем податків і їх класифікація. Види діяльності, які здійснюються в юрисдикціях з низьким рівнем податків. Найбільш популярні податкові гавані для організацій і фізичних осіб. Країни зі спеціальними режимами оподаткування (Люксембург, Нідерланди, Бельгія) і їх порівняльна характеристика.

Тема 3. Податок на додану вартість у міжнародній торгівлі: Європейський союз

Сутність і склад непрямих податків (ПДВ, Акцизи, Мито). ПДВ у Європейському Союзі. Особливості обкладання послуг ПДВ. Перспективи європейського ПДВ.

Тема 4. Прибуткове оподаткування на міжнародному рівні

Сутність, функції та ставки податку на прибуток у різних країнах світу. Податок на прибуток корпорацій (фірм). Прибуткове оподаткування фізичних осіб. Податок на нетрудові доходи.

Тема 5. Ввізне мито. Особистості сплати мита в Європейському Союзі

Мито для осіб, що прибувають з країн, які не входять до Європейського Союзу. Мито для осіб, які прибувають з країн-учасниць Європейського Союзу. Ввезення моторних транспортних засобів у Європейський Союз. Придбання моторного транспортного засобу в державах членах Європейського Союзу.

Тема 6. Врегулювання міжнародного подвійного оподаткування

Поняття міжнародного подвійного оподаткування. Причини виникнення міжнародного подвійного оподаткування та наслідки. Полегшення подвійного оподаткування в національному законодавстві. Особливості застосування податкових звільнень, податкових кредитів, податкових відрахувань. Усунення подвійного оподаткування в конвенційному праві. Особливості міжнародних податкових угод і їх основні види. Модельні податкові конвенції. Області застосування податкових угод в міжнародному оподаткуванні. Оподаткування доходів і капіталів і застосування методів усунення подвійного оподаткування. Запобігання податкових правопорушень і дискримінації платників податків в міжнародному оподаткуванні. Протиборство ухилення від сплати податків в національних податкових системах. запобігання фіскальних злочинів в міжнародному оподаткуванні.

Тема 7. Оподаткування іноземних інвестицій.

Сутність оподаткування іноземних інвестицій. Податкова політика різних держав у стимулюванні інвестицій. Уніфікація процесів оподаткування інвестицій на міжнародному рівні. Особливості оподаткування доходів від інвестиційної діяльності. Оподаткування дивідендів нерезидентів суб'єктів підприємницької діяльності.

Тема 8. Офшорні центри в системі міжнародного оподаткування.

Зміст і призначення офшорних операцій. Специфіка офшорних зон. Особливості організації та діяльності офшорних компаній. Офшори як засіб мінімізації податків. Визначення офшору та видів офшорних компаній. Використання переваг Кіпру українськими компаніями. Характеристика найпопулярніших офшорів. Можливість та доцільність створення офшорних зон в Україні.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Теорія і практика оподаткування	10	4	2			6						
Тема 2. Особливості	8	4	2			6						

податкових систем різних країн світу												
Тема 3. Податок на додану вартість у міжнародній торгівлі: Європейський союз	10	4	2			6						
Тема 4. Прибуткове оподаткування на міжнародному рівні	15	2	1			5						
Тема 5. Ввізне мито. Особистості сплати мита в Європейському Союзі	10	2	1			5						
Тема 6. Врегулювання міжнародного подвійного оподаткування	8	2	1			5						
Тема 7. Оподаткування іноземних інвестицій	7	2	1			5						
Тема 8. Офшорні центри в системі міжнародного оподаткування	10	4	2			6						
Контрольна робота	5					5						
Реферат	5					5						
Усього годин	90	24	12			54						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорія і практика оподаткування	2
2	Особливості податкових систем різних країн світу	2
3	Податок на додану вартість у міжнародній торгівлі: Європейський союз	2
4	Прибуткове оподаткування на міжнародному рівні	1
5	Ввізне мито. Особистості сплати мита в Європейському Союзі	1
6	Врегулювання міжнародного подвійного оподаткування	1
7	Оподаткування іноземних інвестицій	1
8	Офшорні центри в системі міжнародного оподаткування	2
	Разом	12

5. Завдання для самостійної роботи

№	Види, зміст самостійної роботи	Кількість
---	--------------------------------	-----------

з/п		годин
1	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 1	6
2	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 2	6
3	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 3	6
4	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 4	5
5	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 5	5
6	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 6	5
7	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 7	5
8	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 8	6
9	Контрольна робота	5
10	Реферат	5
	Разом	54

6. Індивідуальні завдання

Контрольна робота передбачає 5 годин із складу самостійної роботи для підготовки. Контрольна робота передбачає завдання, що потребують розгорнутої відповіді та тестові завдання.

Реферат передбачає 5 годин із складу самостійної роботи для підготовки.

Рекомендована тематика рефератів

1. Податкова культура: стан та перспективи формування в Україні.
2. Податкова система України в контексті зарубіжного досвіду.
3. Податки в системі формування доходів Державного бюджету України.
4. Податкова політика України та напрями її удосконалення.
5. Еволюція прибуткового оподаткування юридичних осіб в Україні.
6. Еволюція оподаткування доходів фізичних осіб в Україні.
7. Форми ухилення від сплати податків та їх соціально-економічні наслідки.
8. Оподаткування доходів фізичних осіб та напрями його удосконалення.
9. Оподаткування прибутку юридичних осіб та напрями його удосконалення.
10. Роль податків у розвитку міжнародного бізнесу.
11. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні в контексті зарубіжного досвіду.
12. Економічна сутність податку на додану вартість та його значення.
13. Світовий досвід організації і справляння ПДВ.
14. Відповідність принципів оподаткування податком на додану вартість в Україні та в країнах Європейської співдружності.

15. Акцизний податок як форма специфічних акцизів, алгоритм розрахунків та перспективи розвитку в Україні.
16. Бюджетне відшкодування ПДВ: сутність та механізм здійснення.
17. Напрями оптимізації податкового навантаження на підприємствах.
18. Система прямого оподаткування в Україні.
19. Система непрямого оподаткування в Україні.
20. Податкова система України: проблеми становлення і розвитку.
21. Прямі і непрямі податки: порівняльна характеристика.
22. Прямі податки і вдосконалення механізму їх справляння.
23. Теоретичні та практичні основи функціонування ПДВ в Україні.
24. Податок на прибуток підприємств і його роль у формуванні доходів бюджету.
25. Особливості оподаткування товарів при переміщенні через митний кордон України.
26. Функціонування спеціальних податкових режимів.

7. Методи контролю

Основні методи контролю знань студентів:

- усний контроль, що по своїй сутності передбачає діалог і перевірку репродуктивного відтворення студентом отриманої інформації;
  - дискусія, що передбачає активний диспут між усією групою та викладачем стосовно знаходження відповіді на поставлене питання;
  - обговорення наукових статей з тематики семінарського заняття;
  - перевірка письмових домашніх завдань на закріплення матеріалу;
  - письмовий контроль у вигляді написання 1 контрольної роботи,
- Поточний контроль:* загальна сума балів – 60.

Підсумковий контроль: залікова робота – загальна сума балів – 40.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст залікового завдання й оцінювання відповідей на заліку:

Теоретичне питання – 10 балів

Творче питання – 20 балів

Тести – 10 балів (5 тестових завдань x 2 бали)

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму залікового завдання (завдання містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **залік в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Classroom** в дистанційному курсі «Міжнародне оподаткування».

Критерії оцінювання знань студентів

Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях (за п'ятибальною шкалою) встановлюються за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

- ступінь засвоєння фактичного матеріалу курсу;
- знання основної та додаткової літератури;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язання задач, проведення розрахунків, при виконанні завдань, внесених на розгляд в аудиторії;

- логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з відповідей інших осіб.

«5» балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також додаткової літератури.

«4» бали свідчать, що студент має тверді знання з дисципліни в обсязі навчальної програми. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення практичних аспектів питання.

«3» бали виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі, в навчальних планах і програмах. Студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

«2-0» балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студента нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

Критерії оцінки знань при розв'язанні задач.

«5» балів ставиться коли студент дає повну вичерпну відповідь. Вона складається з правильних арифметичних дій, доцільного та логічного теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків.

«4» бали ставиться тоді, коли теоретичне обґрунтування зроблене, хід розв'язання вірний, але є помилка при арифметичних розрахунках.

«3» бали студент отримує у тому випадку, коли арифметичне рішення задачі дається без повного теоретичного обґрунтування.

«2-0» ставиться, коли студент зовсім не розв'язує задачі, або розв'язує її неправильно. Опис та розв'язок є повністю ідентичним опису і розв'язку задачі іншим студентом.

Критерії оцінки відповідей на тестові питання.

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну або кілька правильних відповідей на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1-2 хвилини.

Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів:

«5» балів виставляється, якщо правильні відповіді складають 90-100%.

«4» бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 70-89%.

«3» бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 50 - 69%.

«2-0» виставляється, якщо правильні відповіді складають до 50%.

Критерії оцінки контрольні роботи

Контрольна робота містить практичну та теоретичну складові і включають: 1 проблемно-аналітичне завдання і 20 тестових запитань.

Максимальна кількість балів за контрольну роботу – 15 балів, з них за завдання – 5 балів, за тести – 10 балів.

Оцінка “5” (відмінно) – 15-14 балів.

Оцінка “4” (добре) – 13-12 балів.

Оцінка “3” (задовільно) – 11-10 балів.

Оцінка “2” (незадовільно) – 9-0 бал

8. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні залікової роботи

Поточний контроль, самостійна робота					Контроль на робота	Реферат	Разом	залік	Сума
Теми									
T1	T2	T3	T4	T5 .... – T8	15	10	60	40	100
5	5	5	5	5... - 5					

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

- Бечко П. К. Основи оподаткування: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2009.–168 с.
- Замасло О. Т. Податкова система: навчальний посібник \ О. Т. Замасло, І. І. Приймак, О. В. Грін. – Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2011. – 377 с.
- Золотько І. А. Податкова система: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2004
- Мединська Т. В. Податкова система: Навч. посібник. / Т. В. Мединська, Н. І. Власюк – Львів: «Магнолія 2006», 2010. – 276 с.
- Митний кодекс України від 13.03.2012 р. №4495-VI (зі змінами та доповненнями).
- Оподаткування підприємств: Навч. посіб. У 2-х част. ч.1/Климчук С. В. – К.: ЦНЛ, 2004
- Податкова система: Навч. посібник / За ред. І. О. Лютого. – К.: ЦУЛ, 2009. – 456 с.
- Податкова система. Підручник / За ред. С. М. Онисько. – Львів: «Новий світ», 2004
- Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755- VI (зі змінами та доповненнями)
- Податкові системи зарубіжних держав: Навч. посібник / За заг. ред. П. В. Мельника. – К.: Кондор, 2012. – 222 с.
- Прокопенко Н. С. Методичні аспекти формування податкової системи України. – К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2009. – 90 с.

13. Прокопенко Н. С., Фененко П. О. Оподаткування підприємств: Курс лекцій. / Н. С. Прокопенко, П. О. Фененко – К.: КиМУ, 2009. – 118 с.
14. Соколовська А. М. Податкова система України: теорія та практика становлення. — К.: НДФІ, 2006.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

78. Актуальні проблеми економіки
83. Економіка України.
84. Економіка, фінанси, право.
85. Економіст.
86. Нормативні акти з фінансів, податків, страхування та бух обліку.
87. Финансовые услуги.
88. Фінанси України.
89. Фінансова справа.
92. Экономист.
100. www.dfp.gov.ua
101. www.minfin.gov.ua
102. www.rada.kiev.uawww.bank.gov.ua
103. www.aub.com.ua
104. <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформах **Classroom** та Zoom в певному відсотку можуть проводитися практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи, можливе написання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться практичні та семінарські заняття у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **залік дистанційно на платформі Classroom** в дистанційному курсі «Міжнародне оподаткування».